

Κερκυραϊκὸν δημοτικὸν ποίημα.

Ἐκ χειρογράφων βίβλων τῆς ἐν Βιέννῃ καισαρικῆς βιβλιοθήκης¹⁾ καὶ τῆς ἐν Μεδιολάνοις ἀμβροσιακῆς²⁾ ἐδημοσιεύθησαν παραλλαγαὶ ποιήματος τοῦ πέμπτου καὶ δεκάτου ἢ ἕκτου καὶ δεκάτου αἰῶνος ὑπὸ ἐπιγραφὰς „Ἐρωτικὴ ἀπάτη“ καὶ „Ῥημάτα κόρης καὶ νέου“, τὸ μὲν ἐκ στίχων ἐξήκοντα καὶ ἑκατὸν, τὸ δὲ ἐκ στίχων ἑκατὸν ἐνενήκοντα ὀκτώ. Τοῦ ποιήματος τούτου τοῦ ἀδήλου ποιητοῦ ἐσώθη μετασκευῆ ἐν περιλήψει ἐκ στίχων ἕξ καὶ τριάκοντα ἐν κερκυραϊκῷ ἰδιώματι, ἦν ἤκουσα ἀδομένην ἐν Μαντονικίᾳ τῆς Κερκύρας κατὰ τὸν μῆνα Μάϊου τοῦ παρελθόντος ἔτους παρὰ γέροντος ἐπιχωρίου μαθόντος τὸ ποίημα παρὰ τοῦ αὐτοῦ πατρός. Ὁ χρόνος οὐ μόνον τὸ λεκτικὸν τοῦ ποιήματος μετέβαλεν, ἀλλὰ καὶ τοὺς πολλοὺς τῶν στίχων ἀπέβαλεν ἀπὸ στόματος εἰς στόμα ἀδομένον. Ἡ παράθεσις τῶν στίχων τοῦ ποιήματος τῆς Ῥημάτας κόρης καὶ νέου μετὰ τῶν διασωθέντων στίχων τοῦ κερκυραϊκοῦ ποιήματος δείκνυσι τὴν ὑπὸ τοῦ χρόνου μεταβολὴν αὐτοῦ.

Οἱ πρῶτοι ἕξ στίχοι τοῦ κερκυραϊκοῦ ποιήματος παραλλάσσοντες ἀποτελοῦσιν ἴδιον ἄσματιον³⁾· ἔτι δὲ καὶ οἱ πρῶτοι τέσσαρες στίχοι τοῦ αὐτοῦ ποιήματος ἀποτελοῦσιν ἴδιον ἄσματιον ἀδόμενον ἐν Ἀραχώβῃ τῆς Λακωνικῆς⁴⁾ καὶ ἐν Θήρᾳ⁵⁾· ὁ δὲ τρίτος καὶ τέταρτος στίχος τοῦ αὐτοῦ ποιήματος ἀποτελεῖ ἴδιον δίστιχον⁶⁾, ὡς καὶ ὁ εἰκοστὸς ἕνατος καὶ τριακοστός.⁷⁾

1) Émile Legrand, Recueil de chansons populaires grecques (Paris, 1874, in-8°) p. 20—34 ἐν Collection de monuments pour servir à l'étude de la lang. néo-hellénique N. S. n° 1.

2) Émile Legrand, Bibliothèque Grecque vulgaire (Paris, 1881, in-8°), tom. II, p. 51—57.

3) Κ. Τεφαρική Λιανοτράγουδα ἤτοι συλλογὴ διστίχων δημοτικῶν ἄσμάτων, ἔκδοσις τρίτη (Ἐν Ἀθήναις, 1871, εἰς 12^{ον}), σ. 91.

4) Ἐφημερὶς τῶν Φιλομαθῶν φιλολογικὴ καὶ τῆς δημοσίας ἐπικαιδέυσεως (Ἐν Ἀθήναις, 1869, εἰς φύλ.), ἔτος ΙΖ^{ον}, σ. 1757, καὶ Πανδώρα σύγγραμμα περιοδικὸν ἐκιδδόμενον δις τοῦ μηνός (Ἀθήνησιν, 1870, εἰς φύλ.), τόμ. Κ^{ος}, σ. 114.

5) Νεοελληνικὰ ἀνάλεκτα περιοδικῶς ἐκιδδόμενα ὑπὸ τοῦ φιλολογικοῦ συλλόγου Παρνασσοῦ (Ἐν Ἀθήναις, 1881, εἰς-8^{ον}), τόμ. Β^{ος}, φυλλάδιον ζ^{ον}, σ. 443.

6) Κ. Τεφαρική Λιανοτράγουδα ἤτοι συλλογὴ διστίχων δημοτικῶν ἄσμάτων, σ. 79.

7) A. Passow, Τραγούδια Ῥωμαίικα, Popularia carmina Graeciae recentioris (Lipsiae, 1860, in-8°), p. 514, n° 321, καὶ Κ. Τεφαρική Λιανοτράγουδα ἤτοι συλλογὴ διστίχων δημοτικῶν ἄσμάτων, σ. 64.

- Ῥημάτων κόρης καὶ νέου. Κερκυραϊκοῦ δημοτικοῦ ποιήματος.
- στ. 1 Κόρη καὶ νεὶδς δικάζεται 1 Ὁ νεὶδς κ' ἢ νεὶὰ θωριούντανε
 ἀπὸ 'να παραθύρι. ἀπ' ὦριο παραθύρι.
- στ. 4 Ὁ νεὶότερος ζητᾷ φιλλ κ' ἢ 2 Κι' ὁ νεὶδς ἐξήταε φιλλ κ' ἢ
 κόρη δαχτυλίδι. κόρη δαχτυλίδι.
- στ. 111 Καὶ πάντις μῆμαι χρυσοχὸς 3 Τιγάρις εἶμαι χρυσοχὸς νὰ
 νὰ κάμνω δαχτυλίδια. φτιάνω δαχτυλίδια.
- στ. 112 Νὰ τὰ χαρίζω ἐδῶ καὶ 'κεῖ 4 Νὰ περπατῶ νὰ τὰ πουλῶ γιὰ
 σὰ μυρισμέν' ἀπίδια, μάτια καὶ γιὰ φρούδια.
- στ. 127 Καὶ μὲ τοὺς ἀναστεναγμοὺς 7 Καὶ μὲ τὴν παραπόνεσι γέρνει
 σφαλᾶ τὸ παραθύρι. τὸ παραθύρι.
- στ. 143 Τὴν πρώτην πόρταν ἀνοιξε, 15 Τὴν πρώτην πόρτα τσάκισε, τὴ
 τὴν δεύτερη φαίξει, δεύτερη φαίξει.
- στ. 144 Οὐδ' ἀνθρωπος τὸ γροίκησε, 16 Κανεὶς δὲν τὸν ἀγροίκησεν,
 οὐδὲ σκυλλ γανγίξει. οὔτε σκυλλ γανγίξει.
- στ. 145 Κ' ἤρθε τὴν κόρη καὶ κοίτε- 17 Ἐπῆε καὶ τὴν ἤρθηκε σ' ἕνα
 τον 'ς τ' ὦριόν της τὸ χρυσὸ κλινάρι.
 κρεββάτι.
- στ. 146 Προσκεφαλάδι δλάργυρο 'ς 18 Κ' ἐβάστα καὶ στὸ χέρι της
 τὸ στηθὸς της ἐκράτει. χρυσὸ προσκεφαλάρι.
- στ. 150 Καὶ βγάνει τὸ προσκέφαλο 19 Τὸ προσκεφάλι πέταξε σὲ μιὰ
 'κ τῆς λυγερῆς τὰ στηθῆ. μεριά καὶ σ' ἄλλῃ.
- στ. 152 Καὶ τὸ 'πεθύμαν εἰς καιροὺς 20 Καὶ 'κεινο π' ἀπεθύμησε σὲ μιὰ
 εἰς μιὰν ὦραν τὸ ποῖκε. ὦρα τὸ κάνει.
- στ. 179 Ἀκούσατε γειτόνισσες καὶ 23 Ποῦ 'σασθε σεῖς οἱ λίγερεις οἱ
 συναναθροφές μου. συνομηλικές μου.

Ὁ νεὶδς κ' ἢ νεὶὰ θωριούντανε ἀπ' ὦριο παραθύρι
 κι' ὁ νεὶδς ἐξήταε φιλλ κ' ἢ κόρη δαχτυλίδι.

Τιγάρις εἶμαι χρυσοχὸς νὰ φτιάνω δαχτυλίδια,
 νὰ περπατῶ νὰ τὰ πουλῶ γιὰ μάτια καὶ γιὰ φρούδια;
 Τιγάρις εἶμαι 'γὼ τρελλὴ νὰ δίνω τὸ φιλί μου, 5
 νὰ τὸ χαρίζω σένανε νὰ χάνω τὴν τιμὴ μου.

Καὶ με τὴν παραπόνεσι γέρνει τὸ παραθύρι.

Ἀκόμα δὲν ἐπρόβαλε τ' ἀτίμητο ζαφεῖρι,
 ἀκόμα δὲν ἐπρόβαλε κι' ἀκόμα δὲν ἐφάνη
 τ' ἀγγελικό της τὸ κορμὶ μ' ἐμὲ θὰ βάλ' στεφάνι. 10

Πιάνει καὶ κάνει μιὰ γραφὴ ἀπάνω στὸ μελάني,
 ποῦ τέτοια 'γάπη μπιστικιὰ στὸ κόσμο δὲν ἐφάνη.

Πιάνει καὶ γνώθει τὴ γραφὴ, ἐδιάβαζε τὰ λόγια,
 τῆς φαίνετο, πῶς ἦτανε σ' ἀνώγια, σὲ κατώγια.

Τὴν πρώτη πόρτα τσάκισε, τὴ δεύτερη ραῖζει 15
 κανεὶς δὲν τὸν ἀγροίκησε, οὔτε σκυλλὸν γανγίζει.
 ἔπηε καὶ τὴν ἤρρηκε σ' ἓνα χρυσὸ κλινάρι
 κ' ἐβάστα καὶ στὸ χέρι τῆς χρυσὸ προσκεφαλάρι·
 τὸ προσκεφάλι πέταξε σὲ μιὰ μεριά καὶ σ' ἄλλη 20
 καὶ 'κεῖνο π' ἀπεθύμησε σὲ μιὰ ὥρα τὸ κάνει·
 σκύφτει καὶ τήνε φιλεῖ καὶ τὰ βυζιά τῆς πιάνει·
 Κ' ἡ κόρη ἀγουροξύπνησε καὶ τὰ μαλλιά τῆς πιάνει.
 Ποῦ 'σασθε σεῖς οἱ ἄλγερες οἱ συνομήλικές μου,
 γιατί δὲ μὲ φυλάγετε καλὲς γειτόνισσές μου.
 "Ἔτσι τὸ 'χετε σεῖς οἱ νειοὶ καὶ σεῖς τὰ παλληγάρια, 25
 ἀφόντις φᾶτε τὸν καρπὸ, κλωτσᾶτε τὰ κλωνάρια.
 "Ἡφαγα κ' ἤπι' ἀπ' τὸ δενδρὸ καὶ μάλαξα τὰ κάλλη,
 τώρα τ' ἀφίνω, τὸ δενδρὸ, νὰ τὸ χαροῦνε κ' ἄλλοι.
 "Ἔτσι τὸ 'χετε σεῖς οἱ νειοὶ ἐκεῖ, ποῦ ἀγαπᾶτε,
 ἀφόντις φᾶτε τὸν καρπὸν, τὸ δενδρο λημονᾶτε. 30
 "Ἡφαγα κ' ἤπι' ἀπ' τὸ δενδρὸ καὶ 'μάλαξα τοὺς κλώνους,
 τώρα τ' ἀφίνω τὸ δενδρὸ, νὰ ζήση χίλιους χρόνους.
 Δὲν σ' ἀπαρνιοῦμαι 'γὼ ποτέ, καμαρωμένη γέννα,
 καὶ νὰ 'ρχοντ' ἀπὸ πίσω μου σπαθιά ξεγυμνωμένα,
 δὲν σ' ἀπαρνιοῦμαι 'γὼ ποτὲ ὄξω καὶ Θεὸς θελήσει 35
 καὶ βάλλει τὸ χερᾶκι του καὶ μᾶς ἀποχωρίσει.

Ἐν Δελλαγρατίσια Σύρου.

Περικλῆς Γ. Ζερλέντης.